

כ"א/כ"ב
28/11/47

החרמת בתים בירושלים

האחרונים בתים בירושלים, לא היה אף מקרה אחד, שהנשק או המרוזים נמצאו בביתו או בדירתו של בעל הבית עצמו. הנשק נמצא בחדר או בדירה מושכרת. החדר קורה, שנערכה על ידי מפקד הצבא, לא היתה יכולה להיות מקפת. לדוגמה אפשר לציין את המקרה בביתו של החכם חמדי. הנשק נתגלה בשבת בוקר. באותו יום ניתן צו הפקעת הרכוש. ותוך 24 שעות לאחר מציאת הנשק, היה כבר הבית על שתי קומותיו הרוס עד היסוד. ארבע משפחות הוטלו לרחוב, ובסופו של דבר — זיכה בית דין הצבא את בעל הבית ואת בנו.

מוסדות הישוב נתבעים לבוא לעזרתם של הנפגעים מצוי הפקעה והרס של רכוש יהודי בירושלים, רכוש שהוקם בעמל שנים רבות.

כאיזורי הכטחון

המקרים שנגנבו מכונות כבודות מבני גים שהוחרמו על ידי שלטונות הצבא לשיכון חיילים. בתוך האיזורים המוגנים בירושלים, מצריכים ביורר. ליד כל בנין ניצב משמר של גוטרס וחילוס. השמירה — לא יהודית. במאה אחוזים. ובכל זאת — הצליחו גנבים להוציא מכמה בתים את המכונות הכבודות להסקה מרכזית. כל מכונה מחירה — כמה מאות לא"י. לבעלי הבתים, שגילו את הגניבות נאמר, שהם יכולים לבוא בקובלנה על כך לפני המשטרה. המשטרה גבתה עדות, רשמה את העובדה, שאכן נגנבו המכונות — וחסל. והמכונות אינן. כשיחזרו הבתים הללו לבעליהם, תודיע מפקדת הצבא שעליהם לבוא בתלונה — לפני ועדת הפצויים המרכזית. מאת הצבא אי אפשר לתבוע תשלום נזקים לפי חוק הנויקין האזרחי, בהתאם להגבלה מיוחדת, שהמחוקק הארצישראלי מצא להכרחי להכליל בחוק הנויקין האזרחי.

וכאן מתעוררת השאלה: האומנם אין חובה על שלטונות הצבא והשלטונות האזרחיים לדאוג לא רק לבטחונם ונוחיותם של החיילים אלא גם ובעיקר לבטחון חייהם ורכושם של התושבים? אותו בעל הבית, שנאלץ למסור את ביתו לשיכון חיילים האומנם יענש בגזל רכשו?

המעשה בביתו של החכם התימני הישיש, ר' אברהם חמדי, שבאחד החדרים החיצוניים בביתו נמצא מחבוא של נשק ועל כך הוחרם ופוצץ הבית כולו (ב"ב באוגוסט), — מעורר שוב את חשיבות הטענה נגד שרירות הרצון שבפקודות של שלטונות הצבא. נמנענו מלנגוע בשאלה זו, מפני שהחכם חמדי ובנו יחיא נמסרו למשפט צבאי, אולם כיום, לאחר שבית הדין הצבאי זיכה אותם מכל אשמה, יש לחזור ולטפל בבעיה זו.

מה שאירע לרב חמדי — אירע גם לאחים בביוף, לאחים שושני, לה' מוסאיוף ולאחרים, שבתיהם הוחרמו, ובחלקם אף נהרסו בפקודות נמהרות של מפקד הצבא במחוז ירושלים. בעלי הבתים הללו לא דרו בבנינים, שבאחד מחדריהם הרבים נמצא נשק או חמדי נפץ. הרב חמדי דר במרחק קילומטר מן הבית שפוצץ, וה' מוסאיוף היה באמריקה לשם עסקיו. וגם בהיותו בירושלים, הוא נמצא רוב הזמן בבית מסחרו, ואת שוכרי הדירות בביתו הוא רואה רק לצרכי גביית שכר הדירה, והוא הדין ביחס לרוב בעלי הבתים בירושלים. ואפילו אותם בעלי הבתים הדרים בבניניהם, אינם רשאים לפי החוק להכנס לדירות המושכרות על ידם להשיג על הנעשה בתן עובדות אלמנטריות אלו ידועות, ללא ספק, לשלטונות הצבא. הן היו ידועות למפקד הצבא ולמפקד המשטרה גם במקרה של בית האחים שושני. בית בנין קומות בשכונת סנדוריה, שהוחרם ובי חלקו נהרס על ידי פקודת הצבא, העובדה, שבבתים אלו נעשו עבירות על תקנות ההגנה אינה מוכחשת. נמצאו מחבואי נשק וחמדי נפץ, או מחסני כרוזים (בבית הרב הסג"מ דוויק בזכרון משה), אולם בשום מקרה לא הצליחה המשטרה למצוא אילו הוכחות להאשים את בעלי הבתים — לא בהחזקת הנשק ואף לא בחיפוי על מחזיק הנשק, או בסיוע כלשהו לעוברי החוק. ובכל זאת תוך פחות מ-24 שעות לאחר מציאת הנשק, הוצאו צוי החרמה, ובשני מקרים גם צוי הריסה. נזק של אלפי לא"י נגרם לבעלי הבתים — ומה התועלת, שהפיקה הממשלה.

ועוד זאת: במלחמת הישוב המאורר נגד ארגוני הטאָרור מהנה גורם חשוב ביותר הצורך למנוע נזקים ופגיעה באנשי שים חפים מפשע. המשטרה רוצה שאנשים מן הישוב ימסרו לה ידיעות על פעולות טאָרוריסטים. אם ימצאו כאלה, הרי תהיה כוונתם לפרק את נשקם של הטאָרוריסטים מעליהם, ובשום פנים לא לפגוע בבעלי הבית, שאף המשטרה לא מצאה שום הרי כחה, שהללו ידעו על הנעשה בחדרי חדרים, חדר לפנים מחדר. הטאָרוריסטים אינם כל כך תמימים, שירשו לבעל הבית להכיר את הענינים שלהם, ויותר מכל — הם מסתירים מהם את הנעשה בתוך הבית פנימה.

ככל שבעת המקרים, שבהם החרים מפי קד הצבא בירושלים במשך 3 החדשים

החנוך של הועד הלאומי הן לערך מחצית מכפי שמגיע לו לפי מספר תלמידיו. ה' מועצה כאמור מקציבה רק 600 לא"י לשינה. 90% מן התקציב שהוא 22000 לא"י